

Telegrafu

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 150 Lei. — Șase luni 75 Lei. — Trei luni 40 Lei. — Pentru străinătate un an 250 Lei.
 — Ziarul apare Marțea și Vinerea —

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafu Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză —
 — Articole nepublicate nu se înapoiază. —

Prețul inserțiunilor: un șir peti 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă **rabatul** cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegrafu Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Șaptezeci de ani

(R) Ziarul *Telegrafu Român*, chemat la viață de nemuritorul Andrei Șaguna, începe cu numărul de față anul al 71-lea al existenței sale.

Primul număr, al celui dintâi organ de publicitate la românimea de lege ortodoxă, apăruse în 3 Ianuar v. 1853, în tipografia arhidiecezană, cumpărată de prevăzătorul și păstrătorul mare arhipăstor în 1850, cu scopul d'a tipări, pe lângă cărțile bisericești și școlare, și o foaie politică și culturală care, citită de preoți și de învățători, să samene în popor sămânța cunoștințelor folositoare, de tot felul, și să răspândească gustul cititului între cărturari pe timpul când Ardealul n'avea altă foaie decât *Gazeta Transilvaniei* dela Brașov, — astăzi cei mai vechi ziar românesc în toată țara.

În programul său de largă lucrare *Telegrafu Român* dela mijlocul veacului trecut își propusese: să împărtășească «poporului român din politică, industrie, comerț și literatură, idei și cunoștințe practice», după vreme și trebuință; să învețe poporul cum «să-și cunoască pozițiunea și drepturile» în stat, și să-l lumineze că «numai prin îmbunătățirea stării sale materiale și morale poate ajunge la cultură și fericire».

Dela începutul venirii sale în Transilvania, Andrei Șaguna reprezintă idei moderne. Cărți și o gazetă, scoasă în tipografie proprie, este gândul înfăptuit fără zăbavă.

Apărut pe vremea când neamul românesc ardelean avea să-și apere dreptul la un trai mai bun în mijlocul elementelor dușmănoase românismului și bisericii ortodoxe, organul lui Șaguna caută întărirea națională a poporului său mai puțin în politică, și mai mult în cele culturale: în răspândirea cunoștințelor necesare agricultorilor, meseriașilor și industriașilor, — cultivând în același timp pacea și buna înțelegere.

În atitudinea sa cumpătată în politică n'a renunțat totuși la apărarea hotărâtă a drepturilor și a cererilor îndreptățite ale românilor din Ardeal și a bisericii lor.

Susținând cauza poporului și a clerului, a încercat să lămurească din semnele vremii viitorul ce ne așteaptă. Cu bunăvoință a scos la iveală greșelile; cu răbdare a căutat să îndrepteze pe cei rătăciți, în vremuri când guvernul și societatea maghiară nu puteau să vadă alt ceva în

toate manifestările culturale și politice ale românilor ardeleni, decât idei de iredențism și «trădare» de patrie. —

În viața de stat, a monarhiei dunărene dispărute, se produc radicale schimbări: centralismul și absolutismul austriac, noua constituție dela 1860, dualismul în 1867, uniunea Transilvaniei cu Ungaria...

Când înrăurirea maghiară devine atât de covârșitoare, încât arhierii români sânt înlăturați de a mai sta în fruntea poporului ardelean ca luptători politici, Șaguna ca arhipăstor bogat în virtuți creștinești și naționale, și având deplină încredere în forța de viață a poporului românesc, continuă prin *Telegrafu Român*, lupta pentru cultura națională a poporului său din Ardeal și Ungaria, și stăruiește pentru egala îndreptățire a naționalității și confesiunii noastre. —

Rezultatele activității sale și a urmașilor săi în scaun până la anul mântuirii 1918, aparțin paginilor istoriei noastre ardelenesti.

În timp de 70 ani de când există organul nostru, preoțimea ortodoxă și alte persoane de seamă din mitropolie și afară de mitropolie au ținut să-și desfășoare ideile în coloanele ziarului *Telegrafu Român*, care devine astfel o carte deschisă a istoriei frământărilor culturale, bisericești și politice în Transilvania.

Timperi nouă trăim astăzi, după vijelia războiului, și timpurile nouă ne impun probleme nouă. Din sufletele noastre să înceteze de aici înainte sentimentul șovăelii. Pornirile bune ale inimilor nestricate, când se apropie cu încredere de noi, avem să le sprijinim pe față și cu bărbăție, căci biserica ortodoxă, în statul român, este astăzi stăpână pe soarta sa.

Biserica lucrează ca să devie puternic izvor de muncă și de lumină, și să fie un element de căpetenie în consolidarea statului.

Cu ce program de muncă se prezintă organul nostru de publicitate intrând în noul an?

Călăuzit de principiile fondatorului său și în considerare că biserica ortodoxă română din Ardeal nu face politică de partid, — organul nostru va fi și mai departe independent de partide, prin urmare nepărtinitor în păreri și judecățile sale.

Clerul nostru, care își înțelege datoria și interesele superioare, este deplin dumerit asupra adevărului că biserica și slujitorii săi au și vor avea trebuință neapărată nu numai de unul, ci de mai multe organe de publicitate.

Alte biserici dispun de gazete zilnice și săptămânale, care în lupta religioasă, condusă cu plan și socoteală, revarsă neîntrerupt lumina învățăturilor evanghelice asupra credincioșilor.

Aspirațiile bisericii noastre, drepturile ei cu greutate câștigate, d'asemenea nu se pot susține prin nimic mai cu efect, decât prin glasul *presei* bisericești. Fără presa aceasta, — lupta încetează în lipsa armei de căpetenie, a cuvântului scris zi de zi.

Câte atacuri se pornesc, în mijlocul dezastrului moral, împotriva bisericii, — și din câte părți!

Curenți sociale antibisericești, secte eretice, provocări nenumărate se ivesc neconținut. Ireliгиозitatea crește, moralitatea scade, — și va scădea din ce în ce, dacă n'are cine și unde să răspundă bine și la timp scriselor și observațiilor așternute pe hârtie, care lovesc în preoți și în instituții sub felurite motive și pretexte.

Cel mai potrivit mijloc de apărare, în contra acestei stări de lucruri, rămâne *presa cotidiană în duh bisericesc*. Pentru a răspunde acestei necesități, nici o jertfă n'ar trebui să fie prea mare.

Preoții noștri nu pot fi reduși la rolul de simpli privitori, când tagme mai puțin numeroase, dar cu solidă organizare se aruncă în luptă pentru aspirațiile lor, ideale sau mai puțin ideale.

Cu atât mai vârtos se impune lupta pentru gândirile cuprinzătoare și mărețe ale învățăturilor lui Isus.

Avem astăzi, în biserica ortodoxă, scriitori reputați, cari sânt gata, ca vechii apostoli, să dea hrană sufletească zilnică tuturor doritorilor de adevărată hrană sufletească, și tuturor acelor cari așteaptă mântuire dela lăcașurile sfinte și voesc să-și refacă educația în spiritul acelor învățături dumnezeiești.

Cu regret trebuie să constatăm că tocmai în timpurile mari de acum, prea multe din organele noastre de publicitate nu mai discută *idei*, ci caută în general să speculeze orice act al fratelui său adversar, în interesul politicii de partid. Se combate, aproape totdeauna, fără obiectivitate, fără prevedere, și cu o totală lipsă de respect atât pentru persoană, cât și pentru *instituțiile* noastre politice și bisericești. Nu se cruță, în luptele dela

partid la partid, nici autoritatea șefilor bisericii, nici a Coroanei.

Patima exagerărilor și falsificărilor a dat naștere degenerării în discuțiile politice și a împedecat, în vreme de patru ani, revenirea la stări normale.

Ne facem datorie de conștiință relevând unele fapte recente, prin care tocmai organele partidului național (Patria din Cluj, și Gazeta din Brașov) aduc învinuiri autorităților bisericii ardelen ortodoxe și iau în apărare, fără să apretieze greutatea cuvântului, pe cei ce au dat dovezi de sentimente dușmănoase acestei biserici, și lovesc în aceia cari lucrează în interesele ei superioare.

Când opt preoți din Ardeal pleacă la America, unde sânt stăruitor chemați de frații noștri numeroși emigrați acolo, ziarele partidului național insinuă că acești preoți sânt trimiși de autoritățile bisericești ortodoxe din Sibiu în scop politic: să înceapă propagandă în favoarea partidului liberal — în America.

Când clerul nostru se întrunește în congres, adunarea aceasta este caracterizată în numitele ziare ca o manifestație de «mangriști».

Când se decorează o parte din preoțimea ortodoxă de dincoace de munți, se acuză earăș «cei dela Sibiu» că degradează biserica prin politicianism...

Exemplele acestea, de îndrăzneală denaturare a faptelor, se pot spori.

Ne luăm dar voie să întrebăm hotărât pe căpeteniile partidului național: Până când vor tolera asemenea insinuări și acuzaări, lipsite de simțul obiectivității? Căci preoțimea noastră nu poate să vadă alt ceva în dosul acestei atitudini a presei partidului național, decât o mișcare subversivă îndreptată în contra bisericii ortodoxe. Voește oare acest partid sau conducătorii săi, să se izoleze de dânsa? — Binevoiască a da lămuriri.

Ear până atunci repetăm ceea ce am spus și de altădată:

Pace, liniște, ordine și muncă roditoare ne trebuie în locul puhoiului de necuviințe și invective și îndemnuri la anarhie. În situația de enervare a lumii de astăzi, este cel mai nepotrivit timp a continua cu terfelirea persoanelor și instituțiilor noastre. În frământările, interne și externe actuale, opera patriotică cere cu totul alt fel de moravuri. Marele pu-

blic — cel puțin din Ardeal — vede defectele amintite, dar în indulgența sa nu le simte încă de ajuns, ca să reacționeze cu tărie... —

Ziarul nostru, credincios tradiției sale, stând în afară de preocupările luptelor de partid și veghind cu înaltă putere asupra drepturilor sfinte ale bisericii noastre, se pune în serviciul ideilor care năzuesc ca moravurile omenești și creștinești să și ocupe locul ce li se cuvine în viața statului nostru, și ca biserica să fie înzestrată cu mijloacele necesare propășirii clerului și poporului drept credincios.

Cu această făgăduință, cerem încrederea și sprijinul cititorilor și colaboratorilor, vechi și noi, în munca ce începem în noul an, 1923, al 71-lea dela apariția acestui ziar. —

Oamenii, vrând nevrând, îmbătrânesc dela o vreme; un ziar însă poate și trebuie să rămâie tinăr și viguros în orice timp și în orice vârstă...

Anul nou cu bine și noroc!

In anul încoronării

— Ecouri —

(=) Actul care dă nota caracteristică a anului expirat 1922, este *încoronarea* din catedrala ortodoxă română dela Alba-Iulia a MM. L. Regelui Ferdinand I și a Reginei Maria ca stăpânitori ai țării române întregite.

În cetatea supusă odată prin armele viteazului Voievod din 1599, pe acelaș loc unde se înălțase biserica mitropoliei acelor vremuri, s'a clădit biserica de astăzi a încoronării, și s'a sfințit de I. P. S. Sa mitropolitul nostru *Nicolae*, cu pompa cuvenită. Și așa, casa sfântă, care ni s'a răpit înainte cu 220 de ani, și-a reluat locul unde fusese întemeiată de înaintașii evlavioși ai epocii.

În ziua încoronării, în 2/15 Octombrie, 14 arhieriei ortodoxi români au săvârșit sfințirea coroanelor Domnitorilor tuturor românilor, în ființa de față a reprezentanților distinși ai străinătății și ai țării.

Am expus în amănunte, la timpul său, întreagă festivitatea dela Alba-Iulia și București, cu părțile sale înălțătoare a că-

ror amintire istoria o va păstra pentru urmașii urmașilor noștri.

Impresie dureroasă a produs abținerea unor partide politice dela marele act săvârșit la Alba-Iulia, precum și atitudinea episcopatului greco-catolic român care alături de episcopatul romano-catolic maghiar, a stat la ușa catedralei încoronării, când se înălțau imnuri de slavă, și când se cerea binecuvântarea cerească asupra insigniilor regale care privesc întreg neamul românesc. O mângâiere avem în faptul că poporul român a fost de față la Alba-Iulia; altă mângâiere vom putea să avem atunci când vom vedea că înaltul cler greco-catolic va izbuti d'a se libera de sub robia romano-catolicismului ascultând întâi de porunca datoriei sale de român, și numai după aceea de porunca papală.

Evenimente îmbucurătoare care se rapoartă la casa noastră regală în anul 1922, pe lângă încoronare, sânt: căsătoria principesei Marioara cu Alexandru regele sârbilor, croaților și slovenilor, — și nașterea prințului Mihai, cel dintâi fiu al moștenitorilor de tron. Țara întreagă și-a manifestat, și cu aceste ocazii, sentimentele de sinceră iubire și alipire către dinastia actuală română, care calcă pe urmele marilor voievozi descălecători de țară.

Alte fapte de însemnat ale anului acum trecut, privitoare la biserica și la slujitorii săi, le reasumăm în următoarele:

Pentru perfecționarea preoților, doriți de a dobândi cât mai multă lumină, s'a organizat în Sibiu primul *curs pastoral* în 1 Februar, ținut în seminariul «Andreian». S'au prezentat și au cercetat cursul 45 de preoți, cari au înțeles deplin intențiile înțelepte manifestate de arhipăstorul inițiator și colaborator al acestui curs. Prelegerile și orele de discuțiuni la care preoțimea a participat în mod activ au înmulțit cunoștințele sale, i-au întărit năzuințele întru împlinirea datoriilor și iau dat orientare nouă în viața sufletească a iubitorilor de muncă folositoare tuturor.

Vizitațiile canonice, s'au urmat și în 1922, și anume în județul Trei Scaune, în Săcuime, unde avem acum două protopopiate nouă, la Sf. George și la Oituz. S'au sfințit biserici și s'au înființat

FOIȘOARA

Redactorii dela Telegraful Român

Cu prilejul întrării ziarului nostru în anul al 71-lea de existență, împlinim o datorie ziaristică, pomenind pe rând, — cu unele date biografice la cei dispăruți, — numele acelora, cari au semnat, ca redactori responsabili, acest organ de publicitate.

1. Primul său redactor a fost: † *Aron Florian*; a redactat cele dintâi numere în 1853. Ardelean de naștere (n. 1805), studiază în Peșta, trece în 1827 în România. Lucrează ca profesor în Craiova și București. Revine în Ardeal în 1849. Șaguna îl însărcinează cu redactarea noului ziar din 1853. În Viena, împreună cu Ion Măiorescu, redactează textul românesc al Foii Legilor Imperiale. Se întoarce în România la 1857, ca profesor de istorie la Sf. Sava, mai târziu la universitate. Scrie cărți didactice și articole de ziar. În 1887 încetează din viață în București.

2. † *Dr. Paul Vasici*, redactor în 1853—56.

Fost doctor în medicină, ia parte la mișcările de renaștere națională a românilor din Ardeal Bănat și Ungaria pe la mijlocul veacului al 19-lea. Se stabilește mai târziu în Timișoara, redactează o revistă de igienă, scrie cărți de medicină. Academia Română îl alege de membru activ.

3. † *Ion Bădăla*, redactor în anii 1856—57. Mai târziu protopop al Sbiului.

4. † *Visarion Roman* în 1857—58. Intemeietorul primului institut românesc de credit și economii în Ardeal, «Albina». Visarion Roman a terminat studii teologice în Sibiu și a funcționat ca profesor suplinitor la institutul nostru pedagogic. A redactat ziarul *Amicul Școlii*, a editat revista «Albina Carpaților». Membru corespondent al Academiei, moare în 1885 în etate de 52 ani.

5. † *Ion Rațiu*, în 1858—1862. A fost paroh în Alba-Iulia, apoi protopop al Hațegului.

6. † *Zaharia Boiu*, în 1862—1865. Născut în Sighișoara (în 1834). Învață teologia în Sibiu (1855) și funcționează doi ani ca profesor al institutului pedagogic. În Lipsca studiază filozofia. În 1861 este numit profesor seminarial în Sibiu,

în 1870 asesor consistorial. A publicat număroase scrieri. Membru corespondent al Academiei, s'a distins ca unul dintre cei mai buni oratori bisericești.

7. † *Nicolae Cristea*, redactează ziarul din 1865 până în 1883, timp de 18 ani. Le cerea prim ministrului unguresc Coloman Tisza, redactorul N. Cristea, instituit și prin testamentul lui Șaguna, este înlăturat dela conducerea foii, pentru un articol politic apărut în 1883. Ca și Zaharia Boiu, Nicolae Cristea (n. în 1834 în Ocna-Sibiului) studiază teologia în Sibiu, își completează învățătura la universitatea din Lipsca, ajunge profesor la teologie (1870), asesor consistorial (1873). În 1867 întemeiește Reuniunea sodalilor români din Sibiu, și stă în fruntea ei până în 1897.

Când Telegraful Român împlinise în 1878 un sfert de veac dela apariția sa, Nicolae Cristea adoptează pentru foaie ortografia *fonetică* sau «cu semne», în locul celei etimologice de până atunci. Muncitor plin de râvnă, a publicat broșuri, de cuprins politic, ca aderent al politicii de activitate și de solidaritate națio-

parohii în localități dela punctele de frontieră. Credincioșii tradițiilor strămoșești, astfel de parohii vor trebui tot mai mult să sporească în număr și putere. Aceasta se va putea săvârși, cu atât mai vârtos, cu cât poporul însuși se deșteaptă și revine la sinul bisericii ortodoxe, fără nici o presiune din partea autorităților noastre bisericești. Cei ce își recunosc greșala și se întorc la calea dreaptă, vor fi îmbrățișați cu toată căldura iubirii de frate.

Din activitatea sinoadelor eparhiale, de remarcat este apărarea stăruitoare a școlii confesionale. Cele mai elocvente dovezi s'au adus întru susținerea drepturilor bisericii, — cu toate aceste și cu toate multele demersuri făcute de forurile noastre chemate, chestiunea școlii confesionale n'a fost întru toate deslegată în senzul hotărârilor exprimate de congresul național bisericesc.

Ca operă de caritate creștinească, amintim înfăptuirea *internatului arhidiecezan* în Sibiu, pentru adăpostirea orfanilor săraci ai preoților și ai altor părinți ortodocși din arhidieceză.

Ca fapt istoric din celelalte eparhii ale mitropoliei, relevăm la acest loc *pelerinajul* episcopiei Vadului la Putna, în semn de adâncă pietate către ctitorul epărhiei, Marele și Sfântul Ștefan Vodă al Moldovei. La acest pelerinaj a luat parte, pe lângă inițiatorul său P. S. Sa Episcopul Nicolae, o seamă de credincioși, preoți și mireni, din toată Mitropolia noastră și din vechiul regat.

Alt pelerinaj s'a făcut la mormântul dela Tebea Zarandului, în ziua când s'au împlinit 50 de ani dela moartea eroului martir al credinței sale, Avram Iancu.

Grijile traiului zilnic au împedecat, în oarecare grad, preoțimea în lucrarea sa culturală și pastorală. Corporațiile noastre bisericești cunosc *situația materială* puțin îmbucurătoare a slujitorilor săi și au desfășurat neîntreruptă solitudine spre a îmbunătăți soarta tuturor preoților din mitropolie. În urma intervențiilor făcute, avem garanții că în sfârșit și preoții se vor împărtăși de beneficiile ce se dau funcționarilor statului.

Pentru întreținerea propagandei religioase morale și culturale în satele noastre, și în același timp pentru a sprigini per-

manent lucrarea preoțimii, s'a înființat gaza pentru popor *Lumina Satelor* și s'a răspândit în largi cercuri, înlocuind în numeroase cazuri lectura, cu totul nepotrivită pentru povățuirea poporului, care trebuie ferit de certele partidelor politice.

În anul trecut biserica ortodoxă a pierdut nu puțini bărbați, cari au stat cu credință în serviciul său și al instituțiilor sale, ori s'au distins ca oameni de știință. Au răposat în Domnul: Arhiepiscopul Dr. Ilarion Pușcariu, Profesorul universitar Eusebiu Popovici, asesorii onorari ai consistoriului arhidiecezan Andrei Bărsănuș și P. Lucaș, Dr. Vasile Saftu, protopop și inspector general al clerului militar, Preotul Dr. Ion Sârbu autor al prețioasei monografii *Istoria lui Mihai Vodă Viteazul*, ș. a. Pomenite vor fi numele lor cu cinste și obștească recunoștință de fiii bisericii noastre.

Cătră sfârșitul anului s'a întrunit al treilea congres, numit catehetic, al Asociației clerului «Andrei Șaguna», și a rezolvit câteva probleme de actualitate în opera de reînnoire sufletească.

În sfârșit amintim că s'au urmat lucrările privitoare la legea organizării bisericii și clerului ortodox.

Din toate acestea vedem, că biserica noastră se găsește pe calea unui progres sigur, silindu-se să adâncească problemele nouă de viață și să-și mențină rolul de cărmuitoare a sufletelor în sânul neamului nostru.

La muncă nouă, cu Dumnezeu!

Nou abonament

Cu 1 Ianuar. v. 1923 deschidem nou abonament la **Telegraful Român** cu prețurile arătate în faunța ziarului.

Dnii abonați sânt invitați să-și înoiească din vreme abonamentul, stăruind pentru răspândirea organului nostru în cercuri cât mai largi.

Abonamentul se face prin mandat poștal. Numele abonatului și locuința (și poșta ultimă) să se scrie legibil, la adresa: **Administrația Telegraful Român, Sibiu.**

Administrația

citate ce le-a condus și a izbutit să dea cititorilor săi o materie instructivă și aleasă.

12. † **Nicolae Olariu**, avocat în Sibiu, apoi asesor consistorial, a semnat ziarul ca redactor provizor în ultimele numere din Decembrie 1895.

13. † **Gavril Hango**, în 1896—1897, pe atunci econom seminarial, a fost de asemenea redactor interimar.

14. † **Ilie Cristea**, în 1898—1900, Astăzi I. P. S. Sa mitropolitul primat **Miron**.

15. **Teodor Victor Păcățianu**, în 1901 până 1917. Se află în viață; — asemenea se află în viață și următorii săi:

16. **Dr. N. Regman**, redactor în 1917, 1918, 1919.

17. **Dr. G. Comșa**, în 1918.

18. **Dr. G. Proca**, din 1920 și până astăzi.

Calendarul Bunului Creștin (sau Calendarul arhidiecezan) este unul dintre cele mai frumoase calendare din toată țara. Doritorii de a-l avea, să-l ceară dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, care trimite zilnic numeroase exemplare.

Pastoralele arhierilor noștri

De sfintele sărbători din 1922 ale Nașterii Domnului, arhierii mitropoliei noastre au dat tuturor dreptcredincioșilor creștini și fii suferinți, mult cuprinzătoare pastorale, care s'au citit în biserici la aceste sărbători.

Publicăm câteva părți, din pastoralele date de PP. SS. LL. episcopii eparhiilor noastre:

P. S. Sa episcopul **Iosif** al eparhiei Caransebeșului, cere credincioșilor săi să îmbrățișeze cu căldură învățăturile Mântuitorului Isus, ascultând de glasul bisericii, care este păstrătoarea și predicatora acestor învățături, cuprinse în sfânta scriptură și sfânta tradiție. După aceasta se ocupă cu cei ce restălmăcesc învățăturile Mântuitorului, zicând:

Vedem în timpul mai nou, că au pătruns și în poporul nostru romănesc secte cu diferite numiri. Nu sânt noi aceste secte, sânt vechi; își au rădăcinile în eresurile și în rătăcirile vechi, din trecut. Ele acuma numai au ajuns să molipsească și pe credinciosul și treazul nostru popor prin oameni străini de neamul și sângele nostru, cari s'au folosit și se folosesc de neștiința și lipsa de adevărată credință a unora, cari se fac unealtă străinilor, folosindu-se aceștia și de banul acestor nepricepuți. Dacă acești slabi în credință au vr'o îndoielă religioasă, ei în loc să ceară sfat și explicație dela preoții bisericii, sau dela alți bărbați înțelepți ai bisericii, ascultă de cuvintele ademenitoare ale celor rătăciți, în parte mare străini, cari nu pot să aibă nici o dragoste neinteresată, nici o durere sufletească pentru poporul nostru; ba din contră, cu învățăturile lor greșite, caută să înstrăineze pe românii noștri nu numai de biserica lor strămoșească, ci și de naționalitatea și portul lor.

Acești oameni, cari ademenesc poporul nostru, se încumătă a explica cuvintele sfintei scripturi și vorbesc afirmând, că explică și vorbesc sub însoțirea Duhului Sfânt, în luminează. O afirmație pe care o putem numi și blasfemie. Da, în timpul creștinilor celor dintâi, se arăta puterea Duhului Sfânt, luminând și cu darul prorociei pe unii creștini. Dar aceștia erau drepti, creștini adevărați, tari în credință, cu purtare sfântă, învățați ai sfinților Apostoli, ear nu oameni simpli, adesea întinați cu felurite patimi, cari desprețuiesc sfintele taine așezate de Domnul; cari necinstesc sfânta cruce, sfintele icoane, care ne înfățișează persoanele sfinte și pe mucenici, cari și-au jertfit viața pentru credința în Domnul... Cine explică legile țării, poruncile stăpânirilor lumesti? Oameni de carte, cunoscători de legi, cari au făcut mulți ani de studiu, sau înșiși aceia, cari au avut parte la aducerea legilor; ear nu oameni simpli, fără școală și fără cunoștință de legi.

Tot așa stă lucrul și cu sfânta scriptură, cu învățăturile bisericii și normele bisericești, disciplina bisericească. Nu e chemat oricine să explice sfânta scriptură după propria lui chibzuială și pricepere. Se cere mai întâi credință adevărată, suflet nobil, cunoștința deplină a sfintei scripturi și a scrierilor sfinților părinți; cunoștința sfintei tradițiuni, și mai pe sus de toate,

nală. Alături de tovarășilor de luptă, a fost și el condamnat, în procesul Memorandului, la închisoare de opt luni.

8. **Matei Voileanu**, în 1883—1886 și 1919 până 1920. Se află în viață și în activitate în postul său de asesor consistorial.

9. **Dr. Remus Roșca**, a fost redactor în anii 1886—1890. Astăzi p. arhimandrit Dr. Eusebiu R. Roșca este profesor și director al seminarului arhidiecezan teologic «Andreian», cu o activitate de 28 de ani la acest institut.

10. **Nicolae Ivan**, redactor în 1890—1892. Acum episcop al eparhiei Vadului, Feleacului și Găjului.

11. † **Silvestru Moldovan**, 1892—1895. Nașcut într-o comună de lângă Turda în 1861, învățător în Brașov, Cluj și Viena, ajunge profesor la liceul brașovean, apoi redactor la zărele românești din Sibiu, Foia Poporului și Tribuna. S'a distins prin publicațiile sale descriptive Țara Noastră, Zarandul și Munții apuse și ste studii, publicate în zăre. Om cu gusturi literare, a îngrijit în deosebi de partea numită științifică-literară a organelor de publi-

Din trecutul parohiei din Cojocna

Cojocna este o comună dintre cele mai vechi: se face pomenire de ea pe la anul 1199,

În 1310 era *oficiu de sare* în Cojocna. Comuna s'a bucurat de multe și frumoase privilegii date de Andrei III, regele Ungariei.

Românii sânt cei mai vechi locuitori ai Cojocnei (Cojocna = Coșul-ocnei). Ca economi de pământ și vite, nu se ocupau cu săpatul sării, — n'au lucrat în ocnă.

Erau de alt fel buni creștini și buni români. În al 15—16—17 și chiar 18-lea veac nici unul dintr'înșii nu vorbea limba ungurească. Portul li-a fost: cioareci albi, cămeși lungi și largi, pălării late, mari, pieptare lungi și împetrite, sumane sure și căciuli mari. Femeile cu ie, zădie, cămeși cu «fodori» (dantele), în cap cu învăltoare albă.

În privința confesională, — toți erau de religia ortodoxă. «Unirea» n'a putut străbate, până la anul 1772, cu toată străduința oficialilor dela Ocnă și a iezuiților. Aveau mare poruncă domniul dela ocnă și «cămăra» (magistrat) să convertească pe români la «unire». Cămărașii s'au străduit mult, dar fără succes la început. Adevărat că oamenilor nu li se da de lucru în minele de sare, ci făceau numni căraușia cu ca-

cunoașterea învățăturii bisericii, pentru că bisericii li este dat să păstreze, să predice, să învețe și explice sfânta scriptură și învățăturile religioase de credință și morală creștină, pe care ea le-a și păstrat până astăzi în curățenia lor.

Din pastorală P. S. Sale episcopului *Roman* din Oradea mare reproducem următoarele:

Istoria neamului nostru românesc e plină de tainice puteri, ce l-au susținut și înălțat la mărirea de astăzi. Ochi credincioși vor cunoaște pe Hristos în acele tainice puteri, dătătoare de viață. Pentru a fi cu noi în toate zilele noastre s'a făcut Fiul lui Dumnezeu om, una cu noi. Mintea cercetătoare înzădar întreabă cum s'a împreunat Dumnezeu cu omul într-o persoană. Gândirea omenească nu poate deslega aceasta întrebare atât de mult pusă. E o minune pe care numai credința o poate deslega...

Cei ce nu se încred în Dumnezeu, caută să străbată înșiși ceața ce acopere viitorul. În zădă. Hristos răspunde lămurit celui ce caută fericirea veșnică: Rămâi una cu mine și vei afla fericirea veșnică ce o cauți. Fii ai lui Dumnezeu putem fi numai prin Hristos. Rămâneți dar întru Hristos și veți afla fericirea. — Mă veți întreba că cum puteți rămâne întru Hristos? Prin faptele voastre bune. Nu lumina aprinsă, nici lumina soarelui ori a lunii ne fac să vedem minunile lui Dumnezeu. În seara de Crăciun se aprind lumina în toate casele creștinești, însă numai prin ele nu veți vedea pe Hristos și minunile Lui. Aprindeți luminile sufletului vostru și veți vedea și voi ce a văzut păstorul, ceata îngerilor ce slujesc pe cei ce vor să vadă pe Domnul. Atunci va fi vouă de folos sfânta sărbătoare a Nașterii Domnului nostru Isus Hristos.

P. P. Sa episcopul *Nicolae* al eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului, spune între alte frumoase cuvinte, adresate credincioșilor din reinviata episcopie, următoarele:

Dumnezeu în nemărginita sa înțelepciune a trimis pe fiul său în lume. Născut în ieslea dobitoacelor, învălț în scutece sărace, în peștera Vifleemului unde o mamă cu suflet sfânt, dar femeie modestă și săracă, logodnica lemnului din Nazaret, dă haina de om fiului lui Dumnezeu. Și a făcut aceasta ca omul să înțeleagă că împărăția lui nu este din lumea aceasta, nu este mărirea deșartă omenească, ci este o împărăție a sufletului, a fericirii celei veșnice.

Ca un fulger a străbătut lumina lui Isus în sufletul popoarelor. Cuvântul lui e ca roua care înviează frunzișul însetat de fierbințeală, cuvântul lui Isus e ca ploaia care adapă holdele veștede de dogoreala secetei de vară, cuvântul lui Isus e ca sunetul clopotului de sărbătoare care vestește pace și iubire.

Isus însuși este Dumnezeul păcii și al iubirii, este Domnul împărăției veacului ce va să fie, a veacului care n'a fost până aci și nu este nici astăzi, a veacului iubirii care va să fie atunci, când Isus se va putea sălășlui în sufletele tuturor oamenilor.

rele cu boi. Ei aveau boi mulți și frumoși; ear ungurii aproape toți erau «șogăi» (šovágó) lucrători în ocne, și nu creșteau vite, trăind mai mult din bani gata.

Cea mai veche biserică de care se pomeneste, a fost zidită în «ulița mare». Biserica la anul 1705 s'a ruinat. În 1717 și-au zidit altă biserică, pe locul unde azi e cimiterul bisericii greco-catolice. Că s'au zidit în acest an, arată inscripția tăiată în lemn cu litere cirile: «Făcutu-sau aceasta Sf. Biserica în anul dela nașterea lui Hristos 1717, în zilele înălțatului împărat Carol». — Ear pe alt loc stă scris: «Aceasta sf. Biserica s'o făcut de titorul Mureșan Matheiu în luna Aprilie».

Această biserică a fost zidită de lemn de brad, cu turn mare și cu patru turnurele mici. Aici s'au rugat lui Dumnezeu toți românii din Cojocna, având câte 2 preoți, până la anul 1772, — când uneltirile și presiunea domnilor dela «cămară» și ocna i-au desbinat ademenind o parte din ei la legea «papistășă», sau, cum i se zicea, «ungurească».

Inceputul unirii s'a întâmplat, cum se povestește, așa, că îmbolnăvind-se un cociș (vizi-tiu) dela cai cari trăgeau sare din Ocna, s'a oferit de cociș Filimon Chifor, om tinăr, ușuratic, și pricepător la cai. S'a și tocmit ca ziler, până vor căpăta altul, — care trebuia să fie un-

Isus nu coboară pe pământ cu fulgere și trăsnete, nu ascute sabia să taie, nu toarnă guri de tunuri cari să pustiască toată truda brațelor omenesti, arma lui Isus e cuvântul păcii și al iubirii. Și cuvântul acesta e mai puternic decât mii de oști, mii de săbii și mii de tunuri. Căci iubirea e scânteeza dumnezeiască care «îndelung rabdă, se îndură, nu pizmuește, nu gândește răul, nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr, toate le rabdă, toate le suferă, toate le crede, dar nici odată ea nu cade». Cu cuvântul iubirii străbate Isus cuprinsul Galileii, cu cuvântul iubirii suferă bătăi, schingiuri și cunună de spini și cuvântul iubirii îl pecetluiește cu moartea sa pe cruce. O astfel de sămânță a trebuit să încolțească pe toate meleagurile pământului și legea iubirii lui Isus a străbătut întreg cuprinsul pământului.

Din cuvântul iubirii pecetluit de Isus cu sângele său cel sfânt a răsărit apoi rodul credinței în adevărul propovăduit de El. Deschideți cartea vremilor trecute și aceasta vă va lumina asupra minunilor săvârșite de această credință în Isus Hristos. Apostolii au pecetluit o cu moartea de martir, creștinii cei dintâi au pierit în gurile leilor, în ghiarele fiarelor sălbatice, în fiacările focului, în văpaia cuptoarelor, în săbiile ostașilor pentru credința în Isus Hristos. Cu puterea credinței au vindecat apostolii bolnavii, au deschis ochii orbilor, au călcat peste șerpi și au luat otravă și nimic nu i a vătămat pe ei. Pentru că credința e mai tare ca stânca, mai vâtoasă ca oțelul și de vei avea credință numai cât un grăunte de muștar vei zice muntelui să se mute, și el se va muta. Iată iub. credincioși, tăria legii lui Isus. Iată rostul venirii lui Isus pe pământ. Mântuitorul a venit ca să ne arate calea care duce la mântuire prin lumina virtuților creștine, ale iubirii, credinței și nădejdei.

Și aceasta e povăța cea mai frumoasă pe care ni-o îmbie praznicul zilei de astăzi. «Impărăția mea nu este din lumea aceasta», zice Domnul.

Fiecare om are o țință în viață, un scop după care aleargă neobosit în toate zilele vieții sale. Unul se sbuciumă să câștige averi și bogății multe, altul se frământă în truda neobosită să câștige bani albi pentru zile negre, alții caută scopul vieții în traiul tihnit și fără muncă, în plăceri și desfătări, în desertăciunile trecătoare ale vieții de pe pământ. Isus ne arată însă că mântuirea sufletului din legămintele vieții pământene este idealul și țința la care trebuie să tindă fiecare muritor al pământului.

Dar idealul acesta cere trudă și răbdare, suferințe și jertfe.

Însuși Isus e pilda cea mai limpede grăitoare a jertfei supreme pentru ideal.

Biruințele cele mari nu se pot câștiga decât cu jertfe mari, zice un învățat. Luați pildă din istoria neamului nostru. Idealul unirii noastre a tuturor a adus pe Mihai Viteazul jertfa pe câmpia Turzii, pentru acelaș ideal s'a frânt pe roată Horia și Cloșca la Alba-Iulia, pentru acelaș ideal au adus jertfa de sânge legiunile lui Iancu, ear acum de curând cei 800,000 frați

gur și papistaș. Filimon s'a rugat să-l lase pe el. I-au promis că-l vor lăsa, și îi vor da și plată mai bună, *dacă se va face papistaș*. Bietul Filimon, lacom de bani și slujbă, a trecut. — Dar la 2 ani a căzut în baie și a murit. Aceasta s'a întâmplat pe la 1763. În locul lui Filimon a ajuns fratele său, Simeon, trecând la papistași. Și așa s'au aflat azi unul, mâne altul, până li s'au sporit numărul la 10—15. Se înțelege, treceau mai ales oameni săraci, să capete de lucru în baie, sau de aceia, cari voiau să scape de «vorșpont» și cătanie. Unii și-au schimbat portul și numele. Umblau cu cămărașul prin oraș ademenind pe români. Unii cari treceau azi, mâne ear se întorceau făcându-se mare vâlmășală. La cei 10—15 oameni trecuți cămărașul li-a adus preot care apoi încerca să ademenească la papistașie.

Vrajba și trecerile încoace și încolo, dela o religieune la alta, devenise atât de mare, încât aproape nu mai știa nime că este orodox sau «unit». În 20 April 1773 a ieșit o comisiune dela oraș în frunte cu Bihari József, Orbán János și încă unul, al cărui nume nu se poate ceti, și au deosebit poporul după cum au luat paști dela preotul ortodox, sau dela «unit». Eată copia de pe procesul verbal luat la fața locului de comisia de mai sus.

«Anno 1773, die 20 mensis April, Nemes Kolozs vármegye Törvényes táblája Comini....

ai noștri cari dorm în focul hotarelor noastre dela Nistru și până la Tisa.

Isus însuși a biruit puterea vrăjmașă a păcatului cu jertfa sângelui său. Nu te speria deci, bunule creștine, când pașii tăi se poticnesc de greutatea vieții, de necazuri, de primejdii și suferințe, căci prin acestea sufletul se oțelește și în focul necazurilor se vedește adevărata tărie de credință.

Renașterea

Într'un prim articol, scris de dl R. Seisănu în Universul cu prilejul sfintei serbători a Nașterii Mântuitorul se spun următoarele adevăruri:

Echilibrul stabil, de care are nevoie omeneirea, nu se poate asigura însă numai pe terenul material, ci și pe terenul spiritual, moral. Oricâte conferințe economice și financiare s'ar ținea; oricâte formule ar prezenta bărbații de stat de azi în vederea restabilirii echilibrului pierdut, fiecare își dă seamă că trebuie să facem ceva serios în direcțiunea morală și intelectuală, căci umanitatea n'a realizat progrese decât în epocile când s'a produs o «renaștere», adică o reînnoire a simțului moral și când forțele creatoare morale au dat impuls celor intelectuale și materiale, ca să producă opere nobile, cu care umanitatea se onorează.

Nr. 9923.

Comunicat

S'a constatat adeseori, că atât oficiile parohiale, cât și cele protopresbiterale nu satisfac diferitelor ordine, circulare ori comunicate oficiale publicate în «Telegraful Român» sub cuvânt că acele ordine nu s'au trimis direct oficiului ori că nu au primit foaia. De aceea facem cunoscut tuturor oficiilor protopresbiterale și parohiale din arhidieceza noastră, că toate ordinele, circularele și comunicatele oficiale publicate în organul oficios al arhidiecezei noastre «Telegraful Român» sânt obligatorii pentru toți și se așteaptă să fie satisfăcute fără alt ordin special, făcându-se responsabili toți cei ce nu vor satisface acestora și cari vor avea să supoarte consecințele neîndeplinirii ordinelor autorității superioare bisericești conform circularului Nr. 7398/920.

Aceste ordine vor avea să fie introduse în protocolul de esibite fiecare sub număr separat.

Numerile perdute din foaia oficioasă se vor reclama dela administrația foii.

Sibiu, 13/26 Decembrie 1922.

Consistorul arhidiecezan

Kolozs városának conumeráló unitus vagy nem unitus religiokál observáló oláhokát mind két megnevezés felek parochusai jelenlétében conumerálván kik is a közeleb elmúlt Husvét ünepi napokon Paskával éltének az alább irt religiokat observáló parochusoktól találtatnak az alább irt, specificatio szerint ugymint:»

Urmează o listă lungă cu «nomina noi Unitorum» 201 «gazdák adjunctusaival együtt», — numărând 826 suflete fiind preoți «Pora Rad» și popa Bojan Ioan, și o listă de 19 «gazdák adjunctusaival együtt» numărând 57 suflete în frunte cu parohul Durgó Iuon. — Aceaș comisiune a luat porțiunea canonică a preoților ortodoxi de 40 iugăre aflătoare în «Fostovölgy». Au luat biserică zidită în 1717 din «dajdia» tuturor; au luat cimiterul, cirțile bisericești, hainele preoțești, cu un cuvânt oate, — lăsând pe ortodoxi despoiați. Au început apoi prigonirile sălbatice contra ortodoxilor, prinzând cu funia pe cei tineri și ducându-i la cătanie departe. Când a protestat popa Bojan, a fost arestat la cămară, și era «mare jle».

În 10 Iunie 1772 Sofronia Săncrăin, soția lui Gavrilă Pop, a testat un loc pe car să se zidească o biserică «pe legea românească». Acest loc a fost cumpărat de Gavrilă Pop dela Urs Petre și Nicodim Checicheș. La acest testament au fost de față: jupân «ficorator» Floea Suciu

Nașterea Domnului

Sfintele sărbători ale Nașterii Domnului au fost prăznuite în anul acesta în centrul mitropoliei noastre cu deosebită pompă. În ziua primă a oficiat în catedrala ticsită de credincioși sfta liturgie I. P. S. Sa arhiepiscopul și mitropolitul nostru NICOLAE cu mare asistență.

La finea sfintei liturgii I. P. S. Sa mitropolitul a rostit o instructivă cuvântare despre însemnătatea evenimentului celui mare al nașterii Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos. Mânecând dela cuvintele evanghelistului Ioan «Pe cel ce vine la mine nu-l voi scoate afară», a arătat, că Mântuitorul a venit în lume pentru toți fără deosebire. Și toți câți se apropie de Domnul sânt primiți cu drag, documentând într'un mod clasic, că numai la Mântuitorul putem găsi adăpost și scăpare. În fine a făcut apel la cei prezenți, de a se hotărâ fiecare în acest mare praznic de a se apropia de Domnul, iar aceia cari l-au găsit, să aducă și pe alții la Dânsul. Cuvântarea I. P. S. Sale, ascultată într'o liniște solemnă de numeroși credincioși, între cari cu plăcere am observat pe toți intelectualii noștri mireni, a făcut o adâncă impresie.

A doua zi a celebrat sfta liturghie părintele asesor Matei Voileanu asistat de 4 preoți și 2 diaconi. A rostit o frumoasă predică părintele Dr. A. Crăciunescu.

Atât în ziua primă, cât și a doua răspunsurile liturgice le-a dat corul mixt al catedralei dirijat de prof. T. Popovici.

Apărare în contra sectelor

Istoria nu spune despre religiunea noastră ortodoxă, că ar fi atacat cândva altă credință, cu scop de convertire, — dar cu atât mai ales vorbește despre atacuri îndreptate împotriva religiei ortodoxe, cu scop de convertire.

Am fost prizonieri de calvini, și mai vârtos de «papistași», cari ni-au făcut ruptura în biserică. Acum sântem amenințați de sectele nouă: de adventiști, sămbăteni, pocăiți, ș. a.

Se făuresc planuri și se agită sectele spre dauna religiunii noastre.

Noi, în împărăția trecută, am fost strașnic încercați de aceste năzuințe dușmănoase și stăteam neputincioși în a ne apăra, deoarece multe ni se puneau în cale... Astăzi însă nu mai putem sta nepăsători în fața încercărilor de a ne destrăma biserică.

A sosit vremea să ne apărăm energic contra celor ce ne primejduesc existența neamului și a bisericii.

și «coratorii» Mihailă Fărăgău, Petru Nergeș, Macarie Suci, Gavrilă Stan și Mihailă Ilieș. Pe acest loc s'a și zidit în 1794 biserică «pe legea românească», care stă până în ziua de azi. Până la zidirea bisericii ortodoxii au folosit drept casă de rugăciuni o șură din strada Semnicului. Acolo făceau slujba și să rugau lui Dumnezeu.

După ce a văzut magistratul-oficiul salinar și chiar guvernul, că nici după torturi și închisoare (papa Bojan cu 6 «coratorii» a fost închis în Cluj 6 săptămâni) poporul nu și lasă legea, l-au lăsat de voia lui. Așa, în 6 Decembrie 1794 s'a adunat întreg poporul de casa «jupânului ficator» Alexie Nemes, în strada Semnicului și a hotărât cu mare însuflețire să zidească biserică pe locul dăruit de Sofronia Sâncrăian. Au încheiat proces verbal; eată-l în copie:

«Anul 1794 Decembrie 6 zile, adunându-se eclezia Cojocnii cu cinstiți curatori în care jupânului fiicator, împreună cu papa Bojan Ioan și cinstitul protopop Soroșu Ioan Berchieș. Aceasta carte, să se știe, ea este protocolul a Bisericii neunite a Cojocnii, aicea să însemneavă tot felul de ajutor, cine cu ce a ajutat sf. Biserica»....

Curatori erau: Nicodim Checicheș, Suci, Lucă, Metea Ignat, Ciocoi Iosif, Raș Petre,

Mai întâi să începem muncă stăruitoare față de așa numiții pocăiți, cari sânt periculoși atât bisericii, cât și statului. Aceștia, înainte de război, erau îmbărbătați împotriva noastră de unguri, — astăzi se susțin de centralele lor din Hamburg și din America, prin misionari, cari cutreeră țara cu povara de cărți din tipografiile lor, și le vând poporului neștiutor. Prin astfel de vinderi numitele tipografii își fac câștigi fabuloase, cu ajutorul cărora întrețin propaganda cea mai întinsă.

Mi s'a dat ocazie să văd o astfel de carte în format mic, și privind-o am văzut că făuritorii cârticelor le dau titluri foarte seducătoare, nu cruță iconografia din ele, — și astfel traduse în limba noastră, se răspândesc tot mai mult.

De aceea trebuie să sprijinim din toate puterile tipografiile noastre bisericești. Nu este destul să le numim tipografiile noastre, ear de altă parte blanchetele de tipărituri anuale b. o. să le cerem spre cumpărare dela tipografiile străine. Poate fiecare colț de arhiepiscopie să cumpără dela străini tipăriturile anuale. Apoi așa cum să-și facă averea trebuincioasă tipografia noastră?!

Tipografia adventiștilor din Hamburg își lățește tipăriturile în țări și în continente. Pe când a noastră satisface două—trei localități din apropierea sa...

Să ne deșteptăm... Și sprijinind întreprinderile noastre, să rugăm comisiunea tipografiei arhiepiscopice să ne pună la dispoziție cărți religioase, format mic, după gustul poporului, și cu icoane religioase.

Preoțimea să ceară dela această comisie atâtea exemplare câte familii sânt în parohie, și la ocazii potrivite să le pună cu preț imprimat pe ele, la dispoziția celor ce știu citi. Să nu iasă nici o familie fără o astfel de carte, — se înțelege premergând în biserică explicarea acestor lucruri.

Nu cred să fie mulți, cari să respingă primirea lor, și cu asta am dat în mâna omului o armă bună contra înveninătorilor de credință.

Vedem zilnic poporul cum poartă la sine cârticica «Visul», semn că râvnește după cărți religioase, dar nu-i dăm posibilitatea să ajungă la ele cu ușurință.

S'ar putea în fiecare an să se împartă altă carte, cu alt conținut, sau câte o icoană sfântă ș. a. Am văzut și în casele intelectualilor pe masa din salon cărți de rugăciuni, și alte cărți bisericești și cred că tocmai ei înțeleg mai bine rostul trudei ce se face și ne vor veni în ajutor.

Prin astfel de muncă ajutam totodată și mărirea fondurilor tipografiei noastre, care apoi va putea da premii pentru cele mai bune cârticele scrise în combaterea sectelor.

Nu am în parohia mea secte, dar sânt înconjurați de localități infectate de ele și aud de străduințele misionarilor plătiți în a face proselitism. E necesar să prevenim răul, ear unde s'a încuibat acolo să se combată neîntrerupt cu mijloacele potrivite.

Pr. Ion Budoiu

Roman Simeon, făt era Ioan Ilieș, ear Somlea Dănilă dascăl.

Zidindu-și biserică, ortodoxii au rămas dărji apărători nu numai ai legii lor, ci și ai neamului, — precum voi arăta la alt prilej.

Pr. George Suci

Boala veacului

— Nervositatea —

Boalele nervoase se produc prin goana nebună după afaceri, câștig material, de o greșită regulă de viață, de abuzul făcut cu organismul nostru de mistuire, de reaua îngrijire a corpului, și de încordarea prea mare a puterilor noastre de muncă, manuale și intelectuale.

La bolnavii de nervi trebuie să lucrăm mai ales asupra sângelui, să-l întărim, căci sângele este purtătorul și impulsul sufletului nostru, în sânge zace caracterul omului, sănătatea și boala lui, răul și binele, sângele pune totul în mișcare, inima, plămânii, creierul, tot organismul. Aer, apă, dietă, hydropatie (cură de apă, băi), magnetism, electricitate, — totul servește numai scopului, de a da puteri nouă sângelui, ca să fie în stare să ucidă elementele boalei și să creieze isvoare nouă de viață.

Boala de nervi se numește și *neurastenie*, (neuron înseamnă nerv, iar astenia — slăbire)

Dela conferențele preoțești

— Corespondență —

Lucruri bune, vrednice de încrestat, a făcut preoțimea noastră în conferința ținută în Brad la 29/16 Noemvrie 1922.

Imprejurarea, că pe lângă toată earna georoasă, drumurile grele și lunecoase, depărtarea de 30—50 km. dela centrul tractului, s'au prezentat aproape toți cei chemați, — afară de câțiva dintre aceia, cari în curând se vor organiza în noul tract al Băitei, — dovedește zel și interes față de chemarea apostolică.

Conducerea conferinței a fost încredințată preotului I. Perian din Criștior, un vechi preot.

Deschiderii i-a premers serviciu divin cu predică despre existența lui Dumnezeu. Preotul I. Indreiu din Tebea a dovedit în predica aceasta că acum mai mult ca oricând avem motive să fim convinși despre existența lui Dumnezeu, care se arată în noi înși-ne și în toate făptuirile bune ale noastre.

În cuvântul de deschidere președintele a rostit cuvinte luminate de îmbărbătare celor cari au luat asupra-și crucea Domnului. Tot în firul programei a citit o traducere în stil frumos, după Herder: Omul ca reprezentant a două lumi.

Conferința: Educația religioasă morală a tineretului de ambe sexele, ținută de preotul Al. Fugăță din Vaca, a provocat deosebit interes în cei prezenți. Toți ar fi ascultat bucuroși și critica asupra temei lucrate cu îngrijire, ca astfel să se poată aprofunda și mai cu succes în cuprinsul ei și să afle o soluție cât mai rodnică.

După desbatere amănunțită, la care au participat preoții: I. Indreiu, Iosif Tisu, Iosif Comșa, I. Perian, P. Comșa, V. Fugăță, N. Florea, s'a enunțat cu unanimitate, că vor purcede la punerea în practică a principiilor expuse: catehizarea tinerimii, rostirea de predici, înființarea de biblioteci, case culturale ș. a.

P. O.

Concertul

reuniunii corale: «Corul bărbătesc al episcopiei ortodoxe române» din Cluj

Reuniunea corală «Corul bărbătesc al episcopiei ortodoxe române din Cluj» a dat în seara de 30 Decembrie 1922 un concert în sala Prefecturii cu binevoitorul concurs al artistelor Lya Pop și Mimi V. Nestoresco.

La acest concert a luat parte numeros public, o seamă de intelectuali, dintre cari am remarcat pe P. S. Sa păr. episcop Nicolae Ivan, pe dl Gh. Dima, directorul conservatorului, pe dnii profesori universitari I. Lupaș, Marin Ștefănescu, I. Mateiu, A. Ciorte, col. Vlădescu și alții, apoi numeroși elevi dela școalele secundare, precum și studenți universitari.

În fața acestui numeros public sus numitul cor, sub conducerea neobositului dirigent și președinte, V. Petrașcu, pentru tot ce e frumos și înălțător, și a desfășurat programul bogat, variat și bine ales, cuprinzând cântări re-

Cei bolnavi sufletește, pot fi vindecați prin muncă distractivă, în așa fel ca să depărțăm bolnavul dela gândurile în care se cufundă ceasuri și zile întregi, și să-i dăm ocupație care să-l intereseze. Încercăm totul cu acest bolnav. Să-i dăm o carte să citească, sau să scrie amintiri din viață, să asculte muzica, sau îl coborâm în mijlocul naturii, îl învățăm sport, să vâslească, să înoate, să patineze. Și așa putem vedea pentru ce-i primitiv sufletul lui.

O plimbare plăcută pe dealuri, pe munți, liniștește nervii, înseninează sufletul.

Să nu uităm că somnul este regulatorul nervilor noștri. Și tocmai bolnavii neurasteniei sânt chinuți de lipsă de somn.

Cum să redobândească somnul? Mai întâi să nu se culce cu stomacul încărcat, să aibe liniște sufletească, să nu fie agitați, supărați de ceva; dormitorul să fie aerisit, temperatura să nu treacă de 12 grade Reaumur, dacă e posibil fereasta să fie deschisă, așa ca să nu lovească curentul de aer direct pe bolnav, să nu se culce mai târziu decât la ora 10 seara.

Cei cari sufer de insomnie, se pot vindeca prin băi calde de 27 grade Reaumur, de 15 minute, înainte de culcare, — le folosesc mult mai bine decât cocaină și morfiu, sarea de brom, sau veronal — atâtea leacuri ce se dau contra lipsei de somn...

ligioase, cântări lumești, cântări populare și naționale.

Faptul, că aceste cântări au produs aplauze frenetice din partea publicului, dovedește îndesărs că au fost executate cu pricepere și simțite, încât au putut sugestiona aceleași sentimente în inimile celor prezenți. Îndeosebi «Doina» de T. Popovici cu solo de bariton: Irmie Constantin și «Doinitorii români» de A. Popovici cu solo de bas, dl N. Toboșog și cu solo de tenor dl Inocențiu G. Suciu, au plăcut mult. Doina cântată cu suflet și cu voce duioasă parcă creiață pentru doine, de I. Constantin, te silea să-ți reamintești suferințele neamului românesc năcăjit și necruțat de vitregia veacurilor, în care cântecele au fost izvor de mângâiere.

Doamna Lya Pop și Mimi V. Nestorescu, la invitarea dlui președinte al reuniunii, cu drag au dat concursul binevoitor și ne-au delectat mult, ca totdeauna, dând dovadă de mari artiste care ne fac numai cinst și mândrie neamului. Acompaniamentul la pian a fost susținut de dl R. Schuller, dirigent la operă.

Aceiaș cor a mai dat concursul său și la alte concerte și festivaluri, precum și cu prilejul sfîntirilor de biserici și vizitațiilor canonice în diferite sate și orașele, contribuind astfel la progresul cultural-muzical-național.

Venitul curat e destinat pentru mărirea fondului catedralei ort. rom. din Cluj și a corului.

L. P. Văleanu

Cuvântare

— Rostită de asesorul consistorial Matei Voileanu, la alegerea de protopop în Brașov în 16 Decembrie 1922 —

«Tu Doamne, celce știi inimile tuturor, arată dintre acești doi pe unul, pe care l-ai ales».
Faptele Apostolilor 124.

Era îndată după înălțarea Domnului la cer. Apostolii s'au întors în Ierusalim din muntele ce se numea Eleon, care este aproape de Ierusalim, calea Sâmbetei având.

Și intrând s'au urcat în casa de sus, unde locuia Petru și ceilalți Apostoli. Aceștia toți petreceau cu o inimă, în rugăciuni și în cerere, și erau cam la 120. Și sculându-se Petru a zis:

Bărbați, frați, se cădea a se plini scriptura aceasta, care mai înainte a zis Duhul sfânt prin gura lui David de luda celce s'a făcut povătuitor celor ce au prins pe Isus.

Că numărul era cu noi, și luase soartea slujbei acesteia.

Episcopia lui să o ia altul.

Deci trebuie dintre acești bărbați, cari se adunau cu noi în toată vremea, în care a intrat, și a ieșit între noi Domnul Isus, începând dela botezul lui Ioan până în ziua în care s'a înălțat dela noi la cer, să fie cu noi mărturie învierii lui unul dintre aceștia.

Și au pus pe doi, pe Iosif Varnava, care s'a numit Iosif, și pe Mathia. Și rugându-se a zis: Tu, Doamne, care știi inimile tuturor, arată dintre aceștia doi, pe unul, pe care ai ales a lua soartea slujbei acesteia! —

Am improspetat scena aceasta din viața Apostolilor și cu cuvintele din faptele Apostolilor am reîmprospătat în sufletul dvoastră, iubitorilor frați, prima lucrare a apostolilor după înălțarea Domnului.

Erau sub impresiunea minunii dela înălțare. Lacrimile lor nu erau încă svântate de pe fețele lor, inima li se strângea încă de durere. Și pe când stau astfel privind spre cer, aud cu urechile lor cuvintele: Bărbați Galileeni, ce stați uitându-vă la cer, acest Isus, care s'a înălțat dela voi la cer, așa va veni precum l-ați văzut pe el mergând în cer.

Am reîmprospetat momentele acestea din viața apostolilor din prima lor lucrare, pentru că o asemenea lucrare avem să săvârșim și noi, fraților. «Episcopia lui să o ia altul», așa a vorbit Apostolul Petru. — Misiunea de protopop al tractului Brașovului să o ia altul.

Am voit să vă inspirați de lucrările Apostolilor, să vă pătrundeți de sfîntenia lucrului, care ne așteaptă, și să mergem pe urma lor. Din faptele Apostolilor vedem scopul lucrării. Episcopia apostolului căzut să o ia altul, să nu fie un străin de această sfântă misiune; să fie unul dintre aceia, cari a fost totdeauna cu noi,

mărturie a tuturor faptelor lui Isus, dela începutul activității, dela botezul lui Ioan până la actul cel din urmă: Înălțarea la cer. Mărturie la toate faptele Lui, mai ales la minunea cea mare, mărturie învierii Lui. Să nu fie om nepăsător, ci unul dintre aceia, cari se adună cu noi în toată vremea, conlucrează împreună cu noi, care viața sa întreagă și-a închinat-o binelui bisericii.

Am improspetat scena aceasta din lucrarea apostolilor, ca pătrunși de sfîntenia misiunii noastre de azi, să creăm din capul locului o atmosferă, care să ne călăuzească, să ne inspire în lucrarea noastră.

Dacă ne întoarcem privirile dela aceasta mișcătoare scenă din viața apostolilor, vrând nevrând ochii sufletului nostru se opresc asupra vieții sufletești, care s'a desfășurat aici în Brașov, în această sfântă biserică și în jurul ei. Ca un fir roșu în viața acestei biserici, în viața preoțimii de cari s'au perândat aici, ca un fir roșu iese la iveală credința neîfrântă, alipirea către biserică ortodoxă.

Facem o revistă peste timpurile de prigoană asupra bisericii ortodoxe din Ardeal, și în tot cursul veacurilor, sub toate goanele și ispitele pornite asupra ei, biserică din Brașov ne servește ca pildă de credință, de bărbăție în apărarea ortodoxiei.

Mai ales în timpurile de grea persecuție după unirea dela 1700, biserică din Brașov a dat semne de statornicie în credință și iubire către așezămintele bisericii ortodoxe, cari vor fi aduse ca model în toate împrejurările și la toate ocaziunile. Biserica aceasta în care ne-am adunat azi pentru sfânta liturghie și pentru chemarea Duhului sfânt, înainte de a purcede la lucrările împreunate cu alegerea de protopop, biserică aceasta, a sfântului Nicolae din Scheii Brașovului, a avut bărbăția a opri ca episcopul trecut la unire să ocupe scaunul arhieresc și să servească în biserică ortodoxă, și aceasta pe vremea când pentru lățirea unirii puterea de stat a pus în slujba ei forța militară și forța administrativă a puterii executive.

Și pe când în întreagă mitropolia veche de Alba-Iulia rezistența bărbătească a românilor ortodoci a fost frântă cu forța brachială, singură biserică din Brașov, a rămas neîfrântă, ea a fost Sionul unde nu s'a putut încuibă unirea propagată sub auspiciile puterii lumești și a dinastiei Habsburg.

Eată motivul pentru care facem pomenire de bărbăția, de tăria bisericii din Brașov în ortodoxie. Atmosfera patriarhală din timpul apostolilor, vanșoșia și statornicia părinților noștri în apărarea ortodoxiei, acestea să ne încălzească inimile noastre, ale celor adunați aici, pentru a săvârși actul însemnat al alegerii de protopop în Brașov. Tradiția aceasta voim să o zugrăvim și să o dăm ca model pentru lucrările care vor trebui să se făptuiască în Brașov sub conducerea noului protopop.

Protopopul cel nou va trebui să ia în mână steagul ortodoxiei, steagul dreptei credințe și să desvolte o propagandă vie pentru oprirea curentului sectar, care a aflat pământ roditor și în părțile acestea.

Propaganda pentru păstrarea credinței celei adevărate, și pentru recucerirea celor ce am pierdut în cursul veacurilor, o vom porni cu nou avânt în întreagă mitropolia noastră. Acțiunea încontra bisericii ortodoxe, în cele două veacuri din urmă, s'a făcut sub scutul și concursul statului, care a fost dușmanul bisericii ortodoxe.

Azi, în împrejurările schimbate, statul nu mai sprijinește pornirile împotriva bisericii ortodoxe, — ceea ce s'a făcut în trecut sub deviza că se sprijinește legea acelei biserici care e și a împăratului, azi a dispărut și noi trebuie să recucerim ceea ce am pierdut din cauza vitregității timpurilor trecute.

O propagandă vie vom iniția în această direcțiune, și aceasta va trebui să se simtă și aici, în Brașov.

Oportunismul, indiferentismul și alte eventuale considerațiuni străine de interesele bisericești care au făcut posibil, ca aici în Brașov, să se încuibze secte, acestea va trebui să fie oprite, înlăturate prin o vie propagandă pornită și condusă de protopopul Brașovului. Și ceea ce va lua ființă aici, se va face în întreagă mitropolia noastră. Sântem datori memoriei părinților noștri, datori bunului nume al bisericii noastre, să redăm bisericii vaza și podoaba de altă dată.

Precum odinioară bărbații bisericii din Antiochia au pornit propaganda pentru evanghelia lui Hristos, întocmai și nouă ne grăiește duhul sfânt: «Osebiți mie pe Varnava și pe Savel la locul, la care i-am chemat pe ei. — În această legătură vă adresez și eu, vouă iubitori m-ambrăi ai sinodului protopopesc din tractul Brașovului, osebiți pe bărbatul la slujba propagandei pentru biserică lui Hristos, pe bărbatul pe care duhul sfânt l-a ales la slujba aceasta.

În decursul sfîntei liturghii de azi am ridicat rugăciuni pentru odihna sufletelor tuturor preoților, cari în cursul veacurilor au servit la sfântul altar din biserică aceasta; cuvîne-se ca și la acest sinod protopopesc, înainte de a purcede la lucrările noastre, să ne aducem aminte de bărbații, cari au stat în fruntea corporațiilor noastre bisericești, lucrând pentru înaintarea treburilor bisericii noastre, în special să ne aducem aminte de adormitul protopop Vasile Saftu, căruia să-i dorim odihnă lină.

Și acum, pregătiți sufletește pentru lucrarea care ne stă înainte, cu inimi curate să purcedem la lucrarea, la care ne chiamă încrederea bisericii. În decursul sfîntei liturghii, în momentul, când ne apropiem de a aduce sfântă jertfă, rostim cuvintele: Să stăm bine, să stăm cu frică. Având a săvârși o lucrare la care ne chiamă încrederea bisericii, să ne înarmăm cu pavăza cuvintelor din sfintele slujbe: Toată grija cea lumească să o lăpădăm. Pe noi nu ne conduc lucruri lumești și străine de biserică. Noi avem în vedere numai binele bisericii. Nu sântem aici oamenii partid-ilor, noi sântem aici oamenii lui Hristos. Ne am în trinit în numele Domnului, pentru binele bisericii. Să stăm bine, să stăm în frică. Amin.

Convocare

la a 2-a adunare generală ordinară a Reuniunii Femeilor Române din Sibiu.

Deoarece la prima adunare nu s'a întrunit majoritatea absolută a membrilor reuniunii, se convoacă prin aceasta, conform § lui 15 din statute, o nouă adunare, care se va ține — *cu orce număr din membri*, în ziua de Luni 22 Ianuarie 1923 la ora 6 p. m. în sala de ședință a «Asociațiunii» din strada Șaguna Nr. 6,

Ordine de zi:

1. Cuvânt de deschidere.
2. Raportul comitetului pe anii de gestiune 1921 și 1922.
3. Revizuirea socotelilor și darea absolutului.
4. Stabilirea bugetului.
5. Alegerea a 5 membre în comitet.
6. Diverse propuneri.

Sibiu, 1 Ianuarie 1923.

Catinca A. Bârseanu, Traian E. Georgescu
prezidentă secretar

Știrile zilei

Urări. La începutul anului nou 1923 aducem urări de bine tuturor creștinilor, dorindu-le zile multe, sănătate, an rodnic în toate lucrurile bune.

Redeschidere. Conform hotărârii aduse de rectorii și decanii universităților din București, Iași, Cluj și Cernăuți, — întruniți în 5 l. c. sub președinția dlui Dr. Anghelescu, ministrul instrucțiunii, — toate universitățile se vor deschide în 22 Ianuar 1923.

Dăruire generoasă. Din Lugoj se anunță, că dl Vasile P. Popa, proprietarul filaturii de mătase din acel oraș, a dăruit un milion de lei pentru clădirea unei cantine și a unei fabrici de țesătorie în Cluj, pe seama universitarilor fără deosebire de naționalitate. Cantina va da studenților hrană, ear fabrica îmbrăcăminte trebuincioasă. Trăească dăruitorul și cei ce-l vor urma.

Ora de închidere. Ministerul de Interne, cu ordinul Nr. 172 din 1 Ianuar 1923, a dispus că toate localurile publice, fără nici o excepție, să fie închise la ora 1 noaptea, neadmițându-se sub nici un motiv prelungirea acestei ore de închidere. Contravenienții vor fi dați judecării.

Numire. Dl Eugen Munteanu este numit prim-pretor al plasei Agnita, județul Târnava-mare.

Membri de drept. Pe lângă membrii proveniți prin alegere, senatul se compune și din membri de drept. Vechea constituție a României admitea ca membri de drept ai senatului pe principele de coroană, pe mitropolitii și episcopii țării. Comisiunea constituțională a făcut propunerea să se lărgască numărul senatorilor de drept. Și adevărat: Vor avea reprezentanți de drept în senat confesiunile recunoscute de stat cu peste 200 000 de credincioși; vor mai fi senatori de drept: foștii prim-miniștri cu vechime de 4 ani; foștii miniștri cu vechime de 8 ani; foștii președinți ai înaltei curți de casație, ai senatului, ai camerei, cu anumită vechime; generalii foști comandanți de armată; președintele Academiei Române; reprezentantul universităților; reprezentanți ai camerelor de comerț, ai agriculturilor, al muncitorilor, ai vieții locale comunale și județene. — Ca membri de drept s'ar putea introduce un număr de scriitori, ziaristi și artiști. Senatul, astfel alcătuit, din membri cari nu fac politică de partid, va putea să fie element de mare folos în progresul statului. În cele mai multe state senatul este considerat ca așezământ învechit, și e poreclit «muzeu de antichități». Reformă însă, ar deveni un organism de mare valoare al puterii legislative.

Delegațiunea aleasă în congresul din urmă al Asociației clerului «Andrei Șaguna» și compusă din preoți: N. Stinghe, I. Crăciun, Em. Cioran și I. G. Ludu, a fost primită, zilele acestea, cum se anunță din București, de dl prim-ministru Brătianu și de dnii miniștri de culte și de finanțe. Delegațiunea a prezentat guvernului justele cereri ale preoșimii noastre în privința îmbunătățirii stării sale materiale.

Necrolog. Alecsandru Stoica, paroh în Săliștioara, a răposat în Domnul la 21 Noemvrie 1922, în etate de 74 ani și 52 ani al preoției. A fost înmormântat la 23 Noemvrie în cimitiul ortodox român din Fizeș. Odihnească în pace.

† **Pr. Ion Preda**, parohul nostru din Petrița-Brad, protopopiatul Hațegului, a încetat din viață în 13/26 Decembrie 1921 în anul al 62-lea al vieții, al 40-lea al preoției și al 11-lea al văduviei, fiind împărțit cu sfintele taine. În mormântarea i s'a făcut în 16/29 Decembrie în Petrița-Brad la ora 1 p. m. Răposatul preot, care s'a distins ca bun ortodox și bun român și a suferit pentru atitudinea aceasta multe prigoniri, până și întemnițare dela stăpânirea dispărută, odihnească în pace!

Anunț. Se aduce la cunoștință că *târgul de iarnă* în Sibiu se va ține în modul următor: Târg de vite 15, 16 Ianuar 1923, târg de cai 17 Ianuar 1923, târg de marfă 18 Ian. 1923. **Magistratul orășenesc.**

Indrumări potrivite. Ni se comunică circulara dată la începutul anului nou de dl prim-pretor E. Munteanu, din Agnita, tuturor primăriilor comunale din plasa ce o administrează. În această circulară se dau îndrumări potrivite cu raport la respectarea repausului duminical și a sărbătorilor, precum și la cercetarea regulată a școalelor și la abonarea pe seama comunelor a foilor și revistelor menite pentru popor.

Aviz. În conformitate cu Legea teatrelor, se face cunoscut, că în ajunul Bobotezii, 18 Ianuar n. 1923, sânt interzise toate spectacolele. **Prefectura poliției orașului Sibiu.**

Aviz Toți tinerii de naționalitate română din anii de naștere 1901 și 1902 cari sânt repartizați la regimentele de infanterie 1, 31, 83, 85, 86, 87, 88, 101/102, 103/104, ai regimentelor 2, 13, 16, 17, ai batalioanelor de vânători de munte 3, 4, 6, ai regimentelor 5, 12, Roșiori ai Regimentelor de pionieri 6, 7, precum și tinerii anilor de naștere 1902 ai regimentelor de artilerie 1, 31, 33, și ai regimentelor de obuziere 5, 32, 34, se vor prezenta neapărat în zilele de 15—18 I. c. în fiecare zi între orele 9—12 la secția militară a consiliului orășenesc, loco, str. Metropolei Nr. 4, etajul I, ușa Nr. 25.

Acei cari nu vor îndeplini această poruncă vor fi pedepsiți aspru în sensul legii recrutării. — Ofițerii sânt dispenzați dela anunțare. —

Consiliul orășenesc

Școala de dans Bubák Ziegler, aranjază un Bal mascat de elită, în 17 Ianuar 1923, în sala «Unicum». — Întreg venitul curat se dă în scop de binefacere.

Concert. Profesoara de pian la academia de muzică din Cluj, artista mult apreciată, dsoara **Anita Voileanu**, va da sub protectoratul I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae, un concert în Sibiu, sala Unicum, Marți în 16 Ian. n. cu program ales. Inceputul la ora 8 seara. Bilete se vând la direcțiunea de concerte W. Krafft, Piața Regele Ferdinand I și costă: 25 lei 50 bani, 20 lei, 15 lei 75 b., și 8 lei. O parte din venit se dă pentru scopuri de binefacere.

Ungurii împotriva noastră. Un ziarist din New York, întors acasă din călătoria sa la Budapesta, publică într'un mare ziar american un articol despre ura înverșunată ce ni-o poartă vecinii de peste Tisa. De și cunoaștem din experiență sentimentele ce ni le-au arătat totdeauna foștii stăpânitori, e bine totuși să nu dăm uitării și să nu nesocotim ceea ce ni se pregătește acum cu atâta zor la Budapesta. Ungaria, ne spune ziaristul american, nu arată decât ură și nu vorbește decât răzbunare. Se predică ură și răzbunare de pe amvon, în piață, și de pe acoperișul caselor. Predica urei te înconjoară de pretutindeni și te înăbușește. Ea umple aerul atelierelor, al birturilor, cafenelelor și compartimentelor de tren: chelnărul și-o trâmbițează în urechi, tarafurile țigănești o scot din vorile lor, birjarul și-o mână acasă sau în camera hotelului... Toți s'au schimbat în propagandiști ai răzbunării. Opinia publică din Ungaria se ocupă de o singură chestie aprobată de toți: «Să cucерim ceea ce ni s'a luat!» Ungurii cred că orice om bine educat — afară de români — trebuie să recunoască nedreptatea ce li s'a făcut prin tratatul de pace, și să simtă ceva din ura lor pentru români. După psihologia ungurească, numai România trebuie să bea amarul pe care făuritorii tratatului l-au turnat pe gâtul Ungariei, — ca și când România singură ar fi dictat condițiile păcii. Ceea ce clocotește în inimile ungurești, mărind dorul răzbunării, este și mânia cumplită, provocată de ocuparea capitalei lor, Budapesta, prin trupele române. Ungaria de astăzi se pregătește cu zel pentru luptă și nu se teme de a da piept cu România într'un război. Un ofițer ungur, — zice același ziarist, — mi-a spus că armata română numeric este mai mare decât cea ungurească, dar că vitejia soldatului român este mult inferioară vitejiei soldatului ungur... (Laudă de aceasta am mai auzit).

Lojele francmasonice. Ministrul de interne a permis redeschiderea lojelor francmasonice din țară. În Ardeal sânt 20 de loje, în vechiul Regat 3. Ministerul a dat autorizație de a se putea înființa și altele. Regretabil.

Oameni ciudați. După apunerea monarhiei austro-ungare, maghiarii și-au înființat în Seghedin o universitate, intitulată *Universitate regală din Cluj*. Universitatea aceasta, care de fapt funcționează în Seghedin, eliberează diplome ca și când ar funcționa în Cluj. Pe d'asupra, guvernul maghiar a luat dispoziție de-a anula diplomele eliberate de universitățile române. — Ministerul instrucției din București a hotărât, în urma acestor fapte, să fie anulate diplomele ungurești, el berate de universități maghiare, dela 15/28 August 1916 încoace.

«Cartea Românească» continuă și în anul 1923 concursurile cu premii pentru scrieri românești. Premiile ce va acorda se ridică la suma de lei 113.000. Prospective detaliate, care cuprind subiectele și condițiunile acestui concurs, se trimite cu plăcere la cererile ce se vor adresa: Direcțiunii «Cartea Românească» București, bulev. Academiei 3.

Nr. 601/1922 Prot.

(229) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa II-a **Bandul de câmpie** devenită vacantă prin strămutarea parohului Octavian Albani, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în *Telegraful Român*.

Emolumentele sânt: venitele dela parohie din coala B. și salariul și gradațiile din bugetul statului.

Concursele, cu documentele conform regulamentului parohial, se înaintează subscrisului oficiu în termenul deschis, iar concurenții — cu observarea prescrișelor din regulament — se prezenta înainte de alegere în parohie, spre a cânta, cuvânta, eventual celebra, și a face cunoștință cu poporul.

Bandul de câmpie este o comună mare, cu școli de stat cu VI clase primare, cu pre-tură, și gară în loc și târg de săptămână.

Târgu-Murăș, la 6/20 Noemvrie 1922.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Târgu-Murăș în înțelegere cu comitetul parohial.

Stefan Russu,
protopop.

357/1922

(230) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia **Acmaru** (cl. II) se scrie concurs cu termen de 30 zile dela această primă publicare.

Venitele sânt conform datelor din coala B. (1 litră cucuruz sfârmat, 1 zi de lucru și un lot 4 jug. cat. pus în perspectivă de comisiunea agrară) cu întregirea corăspunzătoare a salariului dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta la subsemnatului oficiu, — iar concurenții — pe lângă observarea restricțiunilor reglementare — se vor prezenta, în o Duminecă sau sărbătoare, la biserică, spre a se face cunoscuți poporului.

Alba-Iulia 16 Dec. 1922.

Of. protopresbiterial ortodox român al tractului Alba-Iulia în înțelegere cu comitetul parohial.

Ion Teculescu,
protopop.

Nr. 537/1922

(228) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III **Valea Nandului**, cu filia Nandru din protopopiatul ortodox român al Hunedoarei, prin aceasta se publică concurs în «Telegraful Român», cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele sânt cele satorite în coala B. a întregirii dela stat.

Concurenții sânt poftiți a se prezenta în vre-o sărbătoare în biserica din localitate, pentru cunoștință cu poporul și referințele locale, și a-și înainta cererea cu toate documentele de lipsă subsemnatului oficiu în termenul indicat.

În înțelegere cu comitetul parohial ortodox român din V. Nandului și Nandru.

Hunedoara, 17 Dec. 1922.

Oficiul protopopesc ortodox român:

Andrei Ludu,
protopop.

Nr. 392—1922 prot.

(224) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III **Lovnic**, din protopresbiteratul Cohalm, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela cea dintâi publicare în «Telegraful Român».

Retribuția pentru această funcțiune este stabilită în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Reflectanții îndreptățiți își vor trimite petițiile provăzute cu documentele necesare, conform normelor în vigoare, subsemnatului în termenul deschis și se vor prezenta în parohie în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică.

Cohalm, la 6/19 Decembrie 1922.

Oficiul protopresbiterial ortodox român al Cohalmului în înțelegere cu comitetul parohial din Lovnic.

Emilian Stoica,
protopresbiter.

Nr. 808/922

(227) 2—3

Concurs

În scopul întregirii postului de paroh, în parohia de clasa I **Vidra de-sus**, protopresbiteratul Câmpeni, se publică concurs.

Cererile instruite conform normelor în vigoare, se înaintează subsemnatului oficiu în ter-

imn de 30 zile, dela prima publicare în «Telegraful Român».

Viitorul paroh va beneficia de venitele fasonate în coala B. apoi de salariul dela stat, conform calificațiunii sale și a anilor săi de serviciu ca preot. Mai primește dela comuna bisericească fânatul de lângă casa lăncului.

Acei candidați cari nu sânt cunoscuți poporului, se vor prezenta înainte de alegere, într-o Duminică sau sărbătoare la biserică, spre a cuvânta și celebra, sau cânta.

Oficiul protopresb. ort. rom. în înțelegere cu comitetul parohial.

Câmpeni, 5/18 Dec. 1922.

Iosif Gomboș,
protopresb.

Nr. 835/922

(226) 2—3

Concurs

În scopul întregirii postului de paroh în parohia de clasa III Lăzești, protopresbiteratul Câmpeni, se publică concurs.

Cererile instruite conform normelor în vigoare, se înaintează subsemnatului oficiu în termen de 30 zile, dela prima publicare în «Telegraful Român».

Viitorul paroh va beneficia de venitele fasonate în coala B. și de salariul dela stat, conform calificațiunii sale și a anilor săi de serviciu ca preot.

Candidații se vor prezenta într-una din Duminicile sau sărbătorile înainte de alegere la biserică, spre a face cunoștință cu poporul, a cuvânta și cânta, eventual fiind preoți, a celebra sfânta liturghie.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. în înțelegere cu comitetul parohial.

Câmpeni, 5/18 Dec. 1922.

Iosif Gomboș,
protopresb.

(227) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh la parohia de clasa a III-a Peștera, tractul Zarand, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post, pe lângă salariul convenit dela stat sânt următoarele:

- Locuință în casa parohială.
- Folosirea ecleeiei, 3 jugăre arător, 2 jugăre pădure.
- Dela fiecare casă câte 20 litre cucuruz sfărmat.
- Stolele ridicate conform scumpetei de azi.

Doritorii de a ocupa acest post sânt rugați a-și înainta cererile împreunate cu documentele necesare Prea On. oficiu protopresbiterat în termenul indicat având a se prezenta în vreo Duminică sau sărbătoare la biserică spre a cânta, eventual a celebra și cuvânta.

Peștera, la 28 Octomvrie 1922.

Nicolae Popp
adm. par. preș.

Petru Todoran
notar

Nr. 428/922

Văzut:

Brad, la 15 Noemvrie 1922.

P. Piso
ppresb.

Nr. 258/922

(211) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cl. II Aninoasa din protopresbiteratul Hațeg, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Concurenții sânt poțitiți a-și înainta cererile concursuale instruite cu documentele necesare subsemnatului oficiu protopresbiterat în termenul arătat și a se prezenta în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Hațeg, la 25 Noemvrie 1922.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. al tract. Hațeg în înțelegere cu comitetul parohial.

Dr. C. Popescu,
protopop.

Nr. 377/1922.

(219) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III Bradățel protopresb. Ilia, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat, și dotațiunea preoțească dela stat conform calificației celui ales.

Concurenții își vor înainta cererile instruite conform normelor în vigoare, în termenul arătat, la oficiul protopresb. ort. rom. în Ilia, și cu prealabila încuviințare a protopresbiteratului, se pot prezenta și în parohie în vreo Duminică ori sărbătoare spre a cânta, predica, eventual a liturghisi.

Ilia, la 21 Noemvrie v. 1922.

Oficiul protopresbiterat ortodox român al tractului Ilia în înțelegere cu comitetul parohial.

Const. Moldovan,
protopresb.

Nr. 760/922

(222) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de clasa III din Hârseni, protopresbiteratul Făgăraș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post să-și substearnă cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopresbiterat ortodox al Făgărașului până la termenul susindicat, având a se prezenta în vreo Duminică sau sărbătoare la sf. biserică spre a cânta, cu-

vânta, eventual a celebra și a face cunoștință cu poporul.

Făgăraș, la 15 Dec. 1922.

Oficiul protopresbiterat ortodox român al tractului Făgăraș în înțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea,
protopop

Băieți se primesc ca învățăcei la **Ștefan Moga,**

(225)

franzelar, Sibiu

2—2

S. A. Cassa de Economie „AGRĂR“ din Târgul-Murăș caută

funcționari sau practicanți

Sânt preferiți acei, cari posed și limba maghiară și germană. (223) 3—3

La Librăria arhidiecezană se află de vânzare

Istoria bisericească a rom. ardeleni

de

Dr. Ioan Lupaș,

profesor universitar și membru al Acad. române

Prima fabrică română de stampile

Oct. L. Vestemean

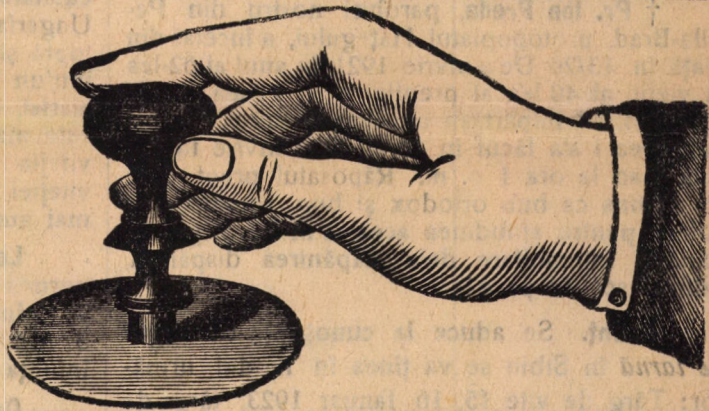
Sibiu, strada Țiglariei Nr. 18

Execută tot felul de stampile din cauciuc, diferite medalioane, precum și sigile din metal pentru sigilarea cu ceară, mașini de numerotat și cu data zilei din metal, și orice lucrări ce se țin de branșa aceasta.

Comandele să se adreseze la „Librăria Arhidiecezană“, Sibiu, str. Mitropoliei 45, sau direct la fabrică. Cu toată stima

145

Oct. L. Vestemean.

A apărut și se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu**

Calendarul Bunului Creștin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1923

Cuprinde bogată și interesantă materie, cu numeroase ilustrațiuni.

Amintim, din cuprinsul acestui Calendar, următoarele: Despre încoronarea MM. LL. Regele și Regina românilor, — cu cele mai frumoase ilustrații ale Suveranilor, ale Moștenitorilor de tron și altele; Despre eroul *Iancu*, marele dascăl Gheorghe *Lazar*, Mitropolitul Andrei *Șaguna*; Sfintirea bisericii încoronării la Alba-Iulia; Versuri alese; Despre biserica românească; Cum să ne păstrăm sănătatea; Însemnări economice; Cele mai bune povestiri: *Urișul*; *Puricele* și *musca*; Istorioare și snoave cu haz; Povește, glume, — și altele, și altele.

Pe lângă ilustrațiile amintite mai sus, se găsesc în Calendar chipurile lui: Avram Iancu, Andrei *Șaguna*, chipul Coroanei de oțel a Regelui, și al Coroanei de aur a Reginei, Suveranii sub baldachin, Regele citind proclamația la Alba-Iulia, Poarta cetății ș. a.

În celelalte părți ale calendarului se află: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii; Însemnarea târgurilor, întocmită după luni, anunțuri ș. a.

Calendarul s'a tipărit în două ediții: o ediție cu *Șematismul* bisericii ort. române din arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu, cu «Evidență» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheți și învățători, — și altă ediție, *fără Șematism*.

Prețul: { Ediția cu Șematism 15 Lei } plus porto postal Lei 4 și sânt a „ fără „ 10 Lei } se trimite înainte prin mandat postal.

== Librăriilor pentru desfacere peste 10 exemplare se dă rabat ==